

PHƯƠNG TRÌNH PHÓNG XẠ

Câu 1

Cho phản ứng hạt nhân sau: $\alpha + {}_{13}^{27}\text{Al} \rightarrow {}_Z^A\text{X} + n$. Hạt nhân X là:

A. ${}_{15}^{30}\text{P}$

B. ${}_{15}^{31}\text{P}$

C. ${}_{14}^{28}\text{Si}$

D. ${}_{14}^{30}\text{Si}$

Lời giải:

Ta có phương trình: ${}_2^4\text{He} + {}_{13}^{27}\text{Al} \rightarrow {}_Z^A\text{X} + {}_0^1n$

Áp dụng định luật bảo toàn số khối và bảo toàn điện tích:

$$\begin{cases} 4 + 27 = A + 1 \Rightarrow A = 30 \\ 2 + 13 = Z + 0 \Rightarrow Z = 15 \end{cases}$$

Vậy hạt nhân X là ${}_{15}^{30}\text{P}$.

$\Rightarrow$ **Chọn A.**

Câu 2

Cho phản ứng hạt nhân: $X + X \rightarrow {}_2^3\text{He} + n$. Hạt nhân X là:

A. Proton.

B. Nơtron

C. Đơteri

D. Triti

Lời giải:

Gọi hạt nhân X là ${}_Z^AX$. Ta có: ${}_Z^AX + {}_Z^AX \rightarrow {}_2^3\text{He} + {}_0^1n$

Bảo toàn số khối và điện tích:

$$\begin{cases} 2A = 3 + 1 \Rightarrow A = 2 \\ 2Z = 2 + 0 \Rightarrow Z = 1 \end{cases}$$

Hạt nhân có $A = 2, Z = 1$ là Đơteri (${}_1^2\text{D}$ hoặc ${}_1^2\text{H}$).

$\Rightarrow$ **Chọn C.**

Câu 3

Trong quá trình phân rã hạt nhân ${}_{92}^{238}\text{U}$ thành hạt nhân ${}_{92}^{234}\text{U}$ đã phóng ra một hạt α và hai hạt:

A. nơtrôn (nơtron). B. êlectrôn (electron). C. pôzitron (pôzitron). D. prôtôn (prôton).

Lời giải:

Phương trình: ${}_{92}^{238}\text{U} \rightarrow {}_{92}^{234}\text{U} + {}_2^4\text{He} + 2X$

Bảo toàn số khối: $238 = 234 + 4 + 2 \cdot A_X \Rightarrow A_X = 0$.

Bảo toàn điện tích: $92 = 92 + 2 + 2 \cdot Z_X \Rightarrow Z_X = -1$.

Hạt có $A = 0, Z = -1$ là hạt êlectrôn (β^-).

$\Rightarrow$ **Chọn B.**

Câu 4

${}_{90}^{232}\text{Th}$ sau các quá trình phóng xạ liên tiếp biến thành ${}_{82}^{208}\text{Pb}$. Hỏi mỗi nguyên tử thori đã phóng ra bao nhiêu hạt α và hạt β^- ?

A. 6 hạt α và 4 hạt β^-

B. 6 hạt α và 6 hạt β^-

C. 3 hạt α và 5 hạt β^-

D. 5 hạt α và 3 hạt β^-

Lời giải:

Phương trình: ${}_{90}^{232}\text{Th} \rightarrow {}_{82}^{208}\text{Pb} + x \cdot {}_2^4\text{He} + y \cdot {}_{-1}^0\text{e}$

Bảo toàn số khối: $232 = 208 + 4x \Rightarrow 4x = 24 \Rightarrow x = 6$.

Bảo toàn điện tích: $90 = 82 + 2x - y = 82 + 2(6) - y \Rightarrow y = 94 - 90 = 4$.

Vậy phóng ra 6 hạt α và 4 hạt β^- .

$\Rightarrow$ **Chọn A.**

Câu 5

Sau 3 phân rã α và 2 phân rã β^- thì hạt nhân ${}_{92}^{238}\text{U}$ biến thành hạt nhân gì?

A. ${}_{88}^{228}\text{Ra}$

B. ${}_{86}^{226}\text{Rn}$

C. ${}_{86}^{222}\text{Rn}$

D. ${}_{88}^{226}\text{Ra}$

Lời giải:

Phương trình: ${}_{92}^{238}\text{U} \rightarrow 3 \cdot {}_2^4\text{He} + 2 \cdot {}_{-1}^0\text{e} + {}_Z^AX$

Bảo toàn số khối: $238 = 3 \cdot 4 + 2 \cdot 0 + A \Rightarrow A = 226$.

Bảo toàn điện tích: $92 = 3 \cdot 2 + 2 \cdot (-1) + Z \Rightarrow Z = 88$.

Hạt nhân có $Z = 88$ là Ra. Vậy hạt nhân là ${}_{88}^{226}\text{Ra}$.

$\Rightarrow$ **Chọn D.**

Câu 6

Hạt nhân urani ${}_{92}^{238}\text{U}$ phân rã phóng xạ cho hạt nhân con Thori ${}_{90}^{234}\text{Th}$ thì đó là sự phóng xạ:

A. α

B. β^-

C. β^+

D. phát tia γ

Lời giải:

Ta thấy:

Số khối giảm: $238 - 234 = 4$.

Điện tích giảm: $92 - 90 = 2$.

Đây là đặc điểm của sự phóng xạ hạt ${}_2^4\text{He}$, tức là phóng xạ α .

$\Rightarrow$ **Chọn A.**

Câu 7

Bitmut ${}_{83}^{210}\text{Bi}$ là chất phóng xạ. Hỏi Bitmut ${}_{83}^{210}\text{Bi}$ phóng ra hạt gì khi biến đổi thành pôlôni ${}_{84}^{210}\text{Po}$?

A. Pôzitron.

B. Nơtron.

C. Electrôn.

D. Prôtôn.

Lời giải:

Phương trình: ${}_{83}^{210}\text{Bi} \rightarrow {}_{84}^{210}\text{Po} + {}_Z^AX$

Bảo toàn số khối: $210 = 210 + A \Rightarrow A = 0$.

Bảo toàn điện tích: $83 = 84 + Z \Rightarrow Z = -1$.

Hạt nhân X là ${}_{-1}^0\text{e}$, tức là hạt electron (β^-).

$\Rightarrow$ **Chọn C.**

Câu 8

Trong phản ứng hạt nhân: ${}^{19}_9F + p \rightarrow {}^{16}_8O + X$. Hạt X là:

- A. prôtôn.   B. pôzitron.   **C. hạt α .**   D. electron.

Lời giải:

Hạt p là prôtôn (${}_1^1H$). Phương trình: ${}^{19}_9F + {}^1_1H \rightarrow {}^{16}_8O + {}^A_ZX$

Bảo toàn số khối: $19 + 1 = 16 + A \Rightarrow A = 4$.

Bảo toàn điện tích: $9 + 1 = 8 + Z \Rightarrow Z = 2$.

Hạt có $A = 4, Z = 2$ là hạt nhân Heli (${}_2^4He$), tức là hạt α .

$\Rightarrow$ **Chọn C.**